

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

za pošilj. na dom 20 in 100
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvzemši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Volilna reforma.

Celovec, 11. marca.

Ko bi Slovenci stanovali raztrešeni po nemških pokrajinah, umeli bi, da se jih ne jemlje v poštev. Ali oni stanujejo tukaj v kompaktni masi. Dobraves, en del celovške okolice, Borovlje, Rožek, ti kraji se naravno zlagajo v ene celoto. Če je kdaj vlada upoštevala princip, da se naj narodnosti lečijo, kako ji je mogoče pozabiti svojo častno besedo, in tukaj komu na ljube razdreti naravno maso in raztrositi jo po vsi deželi? Ali se ne more v ljudstvu izpodrinuti vsakotero spoštovanje do pravičnosti vlade, če se dogajajo taki atentati? Mar ni za sodnika najhujše očitjanje, če se mu reče, da je koga po krivem obsodil v smrt? Njegova čast in vse dostojanstvo se opirata na pravičnost. Kaj pa se naj delo vladi, ki se drzne obsoditi celo ljudsko maso — v brezpravnost?

Vzemimo slučaj, da bi bila ta reforma sprejeta ali usiljena? Kakšne razmere bi neki med nami nastale? Volilni boj bode na Koroškem vedno bolj kompliciran, kot drugod. Štiri stranke borile se bodo za deželo, ali boljše rečeno pet strank: Najmočnejša: nemškonarodna stranka druga kršč.-nemška, tretja slovenska, četrta soc. demokratična in peta vsenemška.

Lemiž in Dobrnik sta pač delala v svojem predlogu stedeči račun: Prvo, kar je hotel Lemiž je: osigurati sebi en mandat, ki v preglednem času ne pride v nevarnost. Ta je St. Vid, Krka, Breže; to je okraj brez industrije in kraj, kjer tudi krščanski Nemci ne bodo kmalu imeli uspehov.

Potem so se s posebno skrbnostjo ozirali menda na mesto Velikovec. V slovenskem okraju se to mesto ne bi vzdržalo, zato naj z mestom vred izgine vsa okolica, broječa 11.300 Slovencev v nemško-volilni okraj. Velikovec mesto pa ima le 1934 prebivalcev, katerih se šteje sicer 1715 kot Nemce, a jih polovica ni. Tem na ljubo se vrže 11.000 Slovencev v nemško stran.

Sploh se nam mora čudno zdeti: za kaj neki pušča vlada pri nas mesta spojena z okolica? Drugod so se menda večinoma izvzela iz kmečkih volilnih okrajev. Tudi to se je zgodilo le večinoma na ljubo: Mi pa moramo trjati, da se mesta izvzamejo: posledica bo, da s tem boj za bodoče odvalimo na Nemce in soc. demokracijo. Za mesti upajo Nemci vladati še kmečke kraje, ker so v teh razne stranke vse precej enako močne, če se pa mesta izvzamejo, izgubi nemškonarodna stranka vpliv na deželo in v mestih bo, če se ne sprizajni s krščanskimi socialci, podlegla soc. demokraciji.

V Velikovcu bi se bilo moralo ozirati tudi na gospodarske razmere. Velikovec ni v nobeni dotiki s Svincem, s Starim Dorom še manj. To so kraji iz katerih niti belič zaslužka ne pride v Velikovec. Kako se more potem po naravi združeno okrajno glavarstvo raztrgati in združiti tako? Posledica mora le biti, da bode nemški del slovenskega majoriziral in preziral.

Sploh pa ta kraj ne bo nemški, socialni demokracije so imeli zadnjič tam že 930 glasov Nemci 1700, kršč. soc. nemška stranka 137 glasov. Slovenci se pa niso udeležili volitev. Brez dvojbe v mestih vsenemška stran propada in naravno iz nje

raste socialna demokracija. Ali morejo Slovenci v plačilo za tako infamno reformo Vsenemcem pomagati do zmage? Kaj, če jo krenejo na drugo pot? A resno, da je Vsenemcem socialna demokracija kot dedič ljubša, kakor krščanska slovenska stranka: vlada bi se pa morala na to ozirati in naše „krščanske stranke morajo to upoštevati, da se ljudstvo ne sme siliti v ta tok, vsaj vlada ne bi smela delati cest za socialno demokracijo z zatiranjem katoliških in dinastičnih Slovencev.

Borovlje so morale Lemižu dajati dosti skrbi. Še ni dolgo, kar so vsenemški listi prinašali ponosna poročila iz peres — učiteljev, da nemški prapor plapola že ob vrhovih Karavank. Ob kresu kurijo na Karavankah svoja ognjišča — v znamenje zmage — in zdaj? Ali je ta ljubezen tako kratka? Zdaj kar naenkrat Borovlje niso več nemške in Nemci sami se bojé svojega pankerta, mi ga pa naj krotimo? Da, krotiti ga bomo, slovenski je, in če se je ta del izgubil, če je zašel, ali če ga je nemška stranka zapeljala, moramo ga mi v teku let zopet spraviti v red. Ustanoviti se mora več krščanskih društev. Odločno se pa mora tirjati, da naj bo delovanje slovenskih društev krščansko in narodno. Liberalno narodno gibanje smatramo le za prelaz v socialno demokracijo. Ravno v Borovljskem okraju imamo namreč zgled — slovensko narodno socialno demokracije, nek nestvor, ki ga ne bomo znali kam dajati!

V celovški okolici stanuje mnogo Slovencev; 12.886 jih je, nasproti 21.571 Nemcem. Ravno tukaj je pa ljudsko štetje na nečuvnen način pačilo številke. V Hodišah so šteli 515 Nemcev, ne vemo, ali jih je 50! V Kotmarivesi 401, jih pa ni 10! V Trdnjivesi Nemcev 682, Slovencev 98, ravno nasprotno je resnica. Na Žhoplji štelo se je pred 10 leti 978 Slovencev 19 Nemcev, zdaj 494 Slovencev, 402 Nemca! Stvar je znana! Ravno tukaj se mera poživiti, se mora iz nemškega oklepa izdreti, v veliki nevarnosti je! Lahko rečemo, da je tukaj Slovencev več kot Nemcev, a delalo se ni dosti. Delo je tukaj posebno kočljivo, ker celovško mesto na okolico presilno vpliva. Treba skrajno previdnega postopanja, če se naj naide stranka.

Rožek, slovenski Rožek smemo smatrati za vhod na slovenska tla! In pripoznati moramo, da se je ta vhod premalo zavaroval. Vsa teža polagala se je na St. Jakob, a St. Jakob bi bil le naravna rezerva, treba bi bilo branitelja spredaj! Bližje proti meji bi morala biti kaka utrdba! Zdaj se je priklopil tudi ta kraj Nemcem, in najboljši del slovenski izgine v tuji oblasti? Ravno za ta kraj se moramo najodločneje potegniti.

Enako se mora obžalovati, da se slovenska beljaška okolica: Bekštanj, Zila, Vernberg pridruži Beljku ki bo brez dvojbe socialno demokraciji volila. Ta okraj sta Lemiž in Dobrnig nalašč priredila za nemškutarje. Sodnijski okraji Podkloster, Trbiž, Smohor štejejo zopet 11.700 Slovencev vključno perfitnemu štetju nasproti 12.000 Nemcem. Deloma se ljudje tukaj tudi zavedajo svoje narodnosti, večina pa je zadnjič sramotno pustila stranko, h kateri bi naravno pripadala in je sledila Nemcem in njihovemu kandidatu.

Tako je naše stališče zelo težavno; številke še nikakor niso merodajne, pri volitvah vplivajo gospodarske razmere, vplivajo vzlasti učitelji, vpliva kmetijska družba, vplivajo požarne brambe, vplivajo trgi in mesta, vplivajo uradniki — in vse to zoper Slovence.

Zdaj ali nikdar več moramo dobiti dva poslanca; ako ju dobimo, oživel bo Slovenec na Koroškem, če jih zdaj ne dobimo, borili se bomo morebiti še dvajset let, a boj bo vedno težji in polagoma bo — obmolnil, če bo vedno brez uspeha. Steječi na nevarni meji pričakujemo, da se slovenska delegacija v državnem zboru, kakor se obeta in se je že storilo, odločno potegne za nas in reši naš narodni obstoj v trenutku skrajne nevarnosti.

Shod v Senožecah.

Prijazen in prijeten trg so Senožeci. Trda kraška prireda se tu nekoliko omešča, okroglo hribovje ni tako pusto, kakor drugod po Krasu, ampak se nadevije z zelenjem travnikov in gozdičev. Hše so razvrščene tesno okoli visokega hriba, na katerega vrhu stoji precejšnja razvalina, ki daje vsemu kraju romantično, častiljivo ozadje. Spodaj pa se razteza prostoren grad, nekdanj lastnina grofov Perzia.

V Senožecah je doslej neomejeno gospodarila samovolja liberalnega župana Garzarollija. Nekaj čudnega je to, da se dajo ljudje komandirati na tak način človeku, katerega duševno obzorje je silno ozko, izobrazba malenkostna, in ki nima drugih zaslug, nego da mu ljudje obresti za dolg plačujejo. Taki trški maliki so splošno najbolj zagrizeni liberalci. Lahko je občeovati s kakim liberalcem višje vrste, recimo z dr. Tavčarjem, ki natančno ve, da je vse laž in švindl, ki „Narod“ piše, a takega malihnega liberalnega malika z dežele je nemogoče premakniti, kajti on je zaroten, zarukan in zaprisežen na vse, kar stoji v „Narodu“. In taki ljudje so najhujši teroristi, vladaželjni in prevzetni do skrajnosti, moralno bolj ali manj kompromitirani, pa se jim vendar ljudje klanjajo v neverjetni poblevnosti.

V nedeljo je bil prvi javni shod v Senožecah. Liberalci so seveda napeli vse sile, da bi ga razbili, a to je le dokazalo njihovo popolno onemoglost in je osramotilo liberalno stranko v Senožecah tako, da ji bo ta madež ostal neizbrisen.

Ob 3. popoldne, ko je bil shod napovedan, se je videl v Senožecah zanimiv prizor. Skozi trg so vozili velik sod vina, okoli katerega so skakali napojeni fantalini, ukali in klicali ljudem, naj nikar ne greddo na shod v grad, ampak v „hotel“, kjer dobi vsak zastonj piti, kolikor hoče. Kakor pustne šeme so vozili tisti sod — a brez uspeha.

Dve uri daleč naokoli so bili razpešlali liberalci vabila, naj pridejo „napred njaki“, in prošli so, celo iz daljnih vipavskih Vrabč jih je prikobalilo osem. Kar je pijancev in smrkoljnov naokoli, se je vse vestno odzvalo in se prišli žret na stroške senožekih liberalcev.

A to je bilo prav, da se je tem jasneje pokazal razloček med možmi-poštenjaki in med liberalno pijano sodrgo. Stotine značajnih, krepkih mož so zaničljivo šle mimo liberalnih sem na grad, in kmalu je bila grajščinska dvorana natlačeno polna. Dr. Lampe pozdravi kmete, zborujoče v grajščinski dvorani. To je znamenje časa: Tukaj v tem močnem gradu so nekdanj gospodarili grofje, ki jim je bil daleč naokoli kmet podložen. Tu so jih sodili, odtod so jih vladali. Danes pa ravno tu zborujejo slovenski kmetje kot svobodni možje in sklepajo o svojih pravicah. Nato je nastal veliki boj liberalizma proti katoliški cerkvi, ki hoče razkrstjaniti zakon in šole, oropati cerkveno premoženje, cer-

kve prodati in zatrepi vsako krščansko misel, kakor delajo na Francoskem in poizkušajo pri nas. Borba za splošno in enako volilno pravico, ki se je začela v kranjskem deželnem zboru, ne sme prenehati, dokler se ne izvojuje popolna zmaga. Liberalci hočejo zdaj prikrajšati kmeta, da bi dobili več mandatov za mesta in trge, na katerih liberalizem se zanašajo. A to je krivično. Uradniški element nima pravice delati na to, da bi se prikrajšali kmetje, ker je uradnik nastavljen za izvrševalca postave, ne pa za postavodajavca. Meščani pa morajo priznati, da je kmečki posestnik ravno toliko upravičen zahtevati enakopravnost zase v državi, kakor meščan. Zato pa ne trpimo nobenih izjem in privilegijev. K sklepu priporočam govornik gospodarsko osvobojenje od oderuhov po posejilnici in pa izobraževalno društvo, ki skrbi za pouk in pošteno zabavo ljudstva.

Dr. Krek poroča kot deželni poslanec. Zvezo Hein-Schwegel-Tavčar je bilo treba pred vsem razbiti. Zato se je obrnil boj ljudske stranke proti glavi te zveze. Deželni predsednik baron Ham je moral iti, in ravno tako pojde za njim vsakdo, ki bi hotel vladati proti ljudstvu. Liberalna stranka je čisto za nič; celo v Ljubljani se ne upa sklicati javnega ljudskega shoda. Slovenska ljudska stranka pa prodira in bo gotovo dobila večino v deželnem zboru; zato pa ima že svoj program v delu za ljudsko korist. Govornik našteva nekatere točke tega programa:

Pred vsem treba skrbeti za izobrazbo ljudstva. Podpore so malenkostna stvar in nič ne koristijo, če se prav ne porabijo. Izobrazba je najboljša podpora. Dežela mora skrbeti, da bodo šole bolj ustrezale namenu kmečkega prebivalstva. Posebno skrb treba obračati na kmetijske tečaje, razstave strojev, pridelkov, sadja itd., zlasti za razvoj mlekarstva.

Sramota za liberalno stranko je, da ta stranka, ki pravi venlar, da je trgovska in obrtna, niti ene trgovske šole ni ustvarila ves čas svojega gospodstva. Ko je bil govornik državni poslanec, je min. predsednik grof Thun obljubil, da dōbe Slovenci trgovske in obrtne šole. Tri obrtne šole naj bi se ustanovile: V Novem mestu, v Postojni in v Skofji Loki. Govornik je naprosil tedaj svojega tovariša Kušarja, poslanca ljubljanskega mesta, naj preskrbi, da se bo začelo tudi med liberalci zanimanje za to stvar. A bilo je zastonj; teh ljudi ni bilo moči pridobiti za koristno delo. Tajnik trg in obrtne zbornice Murnik je celo oblastno rekel: „To ni nič, to bomo mi drugače naredili.“

Netranjec je rojen trgovec, zato mu pa morata dežela in država dati sredstev, da razvije svoje talente.

Posebno skrb bo naša stranka obračala na združništvo. Zlasti bo treba združno organizirati prodajo mleka, kar je v veliki meri mogoče le s pomočjo dežele. Tudi dežela bo morala imeti svoj posebni zadružni oddelek, ki bo moral skrbeti za zadružni pouk, za kredit itd.

Stranka se bo dalje potegovala za olajšave pri vojaščinu, za dveletno vojaško službo, za pravične carinske pogodbe itd.

Ta velepučni govor poslanca je bil sprejet z velikim odobravanjem. K sklepu je predlagal gosp. Kleindienst resolucije:

Zborovalci, zbrani na javnem političnem shodu v Senožecah, zahtevajo od svojih poslancev, da se neustrašeno bore za splošno in enako volilno pravico za državni in deželni zbor — ter protestirajo proti vsaki reformi zakona, ki bi jemala zakonu verski značaj in nasprotovala njega nerazdružnosti.

Soglasno so bile te resolucije sprejete.

Dr. Lampe je zahvalil zborovavce za ta impozantni, lepi shod, ki je jasno dokazal da senožeci niso take, kakor so jih oblatili liberalci po svojih glasilih. Ta shod je dokazal, da je še dovolj poštenih in razumnih mož tu, ki bodo krepko stali za po-

stavnost in pravico in za blagor svojega stanu in rodu.

Pe shedu, ki se je završil v najlepšem redu, so se volivci razgovarjali s svojim poslancem.

A kaj so delali liberalci? — vprašuje gotovo radovedni čitatelj: Žili so spodaj v trgu pogumno in junaško, kleli so in peli, dokler jih ni alkohol popolnoma premagal. Cele mladoletni otroci so bili pijani kakor muhe. Niti eden se pa ni upal priti na zborovališče. Držali so se sode — to je njihova politika. Vsi stroški senožeških liberalcev so bili zastoj. Oai so le dokazali, da kar je poštenih in pametnih ljudi, so v Slovenski Ljudski Stranki, liberalci pa imajo za sabo le pijano sedrgo.

Grozna nesreča v rudniku Courrières.

Courrierski rudniki leže na severnem Francoskem v pas de calaiskem departamentu, v bližini Begije. Vsa okolica je industrijalna. Pod zemljo so rudniki, nad zemljo pa pridelujejo sladkorno peso. Središče industrije je Lens, mesto z 18.000 prebivalci. Premogokopi obsegajo 49.792 ha. V vseh rudnikih dela 25 do 30 tisoč rudarjev. Mesto Courrières ima 4000 prebivalcev, ki žive iz rudnika in pa iz pridelovanja sladkorne pese.

Nesreča, ki se je zgodila v courrierskih rudnikih, spada med največje, kar jih poznajo. Niti v Ameriki se še ni zgodila tako strašna nesreča.

Poročila o vzrokih nesreče nam dokazujejo, kako lahkošljeno so se igrali inženirji z življenjem rudarjev. Neki ministerialni inženir je pripovedoval, da je izbruhnil požar že v nedeljo 4. marca. Da omeje požar, se sicer zgradili lesene, z malto in cementom ometane ograje, a te so najbrže zgradili predaleč od ognja in plin se je zmešal z zrakom ter tako povzročil požar z eksplozijo, vsled katere so se podrle stene v rovih. Državno pravdnništvo je pa že baje doglalo, da je izbruhnil požar v jami že pred enim mesecem.

Med rešilnimi deli ponoči od nedelje na ponedeljek je opazovala velikanska množica rešilna dela. V rova št. 2. in 3. ne more nihče in nikakega upanja nimajo, da rešijo nesrečneže, ki so delali v teh rovih. Iz rova št. 4. so rešili 59 rudarjev in pa 150 mrličev. Rešeni rudarji so bili nezavestni, mrličji pa ožgani in jih niso mogli spoznati. Uti nesrečarji pod zemljo niso mogli, ker so vsled zadnje povodnji galerije zasute. Dva inženirja, ki sta se podala v jamo, a se morala takoj vrniti, sta pripovedovala, da je rov št. 12. zasut in nemogoča rešitev ponesrečencev. Ponoči so čuli iz globočine klince za pomoč. Ker niso mogli prodreti do nesrečnežev, so se najbrže že zadržali. Prva sta bila rešena 2 dečka.

Pripovedovala sta, da sta blodila celo noč po rovu in plezala čez kupe zadržanih in ožganih rudarjev. Dečka sta bila poškodovana le na nogah in po obrazih. Iz globočine so čuli udarce s kladvi. Na pravčasno rešitev pa ne upajo. Rešilna dela napredujejo jako počasi, ker morajo delati zelo previdno in je delo tako nevarno, da je umrlo pri rešilnih delih 17 mož. Včeraj sploh ni bil nihče živ rešen. Na beli dan so prinašali le ožgane in strašno razmesarjene mrličje. Položaj je bil sploh včeraj še jako opasen. Iz treh rovoev je švilgal plamen in bati se je vsak trenutek nove nesreče. Stevilo ponesrečencev ceni courrierska družba, lastnica rudnikov, na 1060.

Množica, ki oblega vhode v rudnike, je jako razkačena na rudniško družbo. Delavstvo je tako razburjeno, da se boje resnih nemirov. Pezvali so vojaštvo, da zaduši morebitne nemire. Upozoriti nameravajo v lenških in courrierskih rudnikih splešno stavko, da tako protestirajo proti onim, ki so povzročili nesrečo.

Pariška policijska pretektura je odposlala v courrierske rudnike 8 ognjegascev ki so izurjeni v gašenju požarov pod zemljo in delajo s krinkami.

Jutri nameravajo na tihem pokopati ne agnoscirane umrle ponesrečene rudarje. — Včeraj so pa pokopali z velike udeležbo agnoscirane ponesrečence.

Rodbine ponesrečenih rudarjev bodo morale zapustiti okolico, da napravijo prestor novim delavcem. Peškodovane rove bodo popravljali najmanj eno leto.

Courrierska rudniška družba bo morala plačevati vdomam ponesrečenih rudarjev najmanj 400.000 frankov na leto. Pariški obč. svet je dal 25.000, zastopniki premogokopov 200.000, francoska zbornica pa 500.000 frankov za rodbine ponesrečencev.

Najnovejša poročila trdijo, da se je pričela nesreča s tremi poki, ki jih je povzročil vžgani plin. Izhode je zasula zemlja in kamenje. Trije delavci, ki se jim je posrečila rešitev, pripovedujejo, da so se rešili čez kupe mrličev in konj, a izhod je bil takoj po novem poku zasut, da se niso mogli rešiti njihovi tovariši; neko drugo poročilo pa trdi, da je izbruhnil požar sredi minulega

tedna v rovu št. 5, kakih 280 metrov pod zemljo. Delali so noč in dan, da omeje požar. Penoči od sote na nedeljo so pa izjavili inženirji, da so rešilna dela končana, Strupeni plini so najbrže izginili iz tega rova in v sosednih rovih so se zažgali po premogovem prahu.

Včeraj so morali prenehati z vsemi rešilnimi deli. Plin in mrličji povzročajo tak smrad, da je nadaljnje delo nemogoče. Inženirji se tudi boje nove eksplozije in pa, da se razširi požar v jami. Sele jutri nameravajo nadaljevati z rešilnimi deli. Požar poizkušajo zadušiti, da spuščajo vodo v rove. — Z umetnimi ventilacijskimi stroji in z umetnim dovažanjem zraka nameravajo pregnati strupene pline. Čez osem dni upajo inženirji zopet prodreti v rove. Sele čez en mesec upajo spraviti na svitlo vse mrličje. Zblaznelo je več oseb, ker so izgubile svojce pri požaru v jami. — Neki zblazneli rudar je izgubil tri brate, 5 svakov, 4 nečake in zeta; neka zblaznela žena pa 5 sinov.

Akcije courrierske družbe so padle na borzi v Lilleju od 3360 na 3020 frankov.

Delavstvo ceni število mrtvih rudarjev na 1300 do 1400.

Kralj Edvard in cesar Viljem na Cetinju.

(Izvirno poročilo „Slovenca“.)

Naš dopisnik na Cetinju nam poroča, da se te dni zanesljivo pričakuje med dvornimi krogi na Cetinju obisk angleškega kralja Edvarda. Tudi nemški cesar Viljem je obljubil tekom tega leta posetiti Cetinje.

Avstrijska armada na jugu.

(Izvirno poročilo „Slovenca“.)

Na meji v Bosni se avstrijska armada bolj in bolj zbira. Avstrijske posadke v pljevljenskem ekraju niso nikoli prej štejele nad 2000 mož, a zdaj so trikrat tolike. V okolici Pljevlja se nahaja 4500 avstrijskih vojakov, a se še čuje, da pričakujejo vsak čas novih čet. Zdi se, da ni vse to brez vsake osnove in tudi turška vlada ima vso stvar za zelo resno. Dekaz zato je naredba iz Carigrada, da se takoj brez odlašanja vrede in primerno pripravijo vojaške ceste: Novi Pazar—Sjenica in Mitrovica—Pljevlje.

Te danes našemu uredništvu došlo izvirno poročilo potrjuje tudi poročilo iz drugega vira, ki se glasi: V kratkem prideta v Plevlje, dva infanterijska polka in sicer Čehi in Poljaki. Deveta gorska brigada je že popolna. Vsi vojaki teh čet so Slovani. Pijoniri so Hrvatje in Slovenci. Do sedaj še ni bilo nobenih resnih dogodkov, bili so doslej samo male „predigre“. Razburjenje je veliko. Pričakuje se vstanka Albancev. Mednarodno orožništvo se trudi preprečiti spopade, kdor pa razmere v Stari Srbiji pozna, ta bo dvehmil, ako se to posreči.

Volivna preosnova.

Dr. Herold je govoril na shodu v Pragi o volivni preosnovi. Ostro je napadel agrarce in rekel med drugim da se bodo vršile nove volitve še po starem volivnem zakonu. Dr. Herold trdi, da je povzročila Gautscheva volivna preosnova resno misel na izpremembo ustave. Razširjeni izvrševalni odbor mladočeške stranke je sklenil resolucijo, ki pozivlja poslance, naj ne prepuste krivice po volivni preosnovi, katera daje prednost nemški manjšini na Moravskem. Stranka namerava pri prihodnjih volitvah nastopiti samostojno.

Mažarske aristokratkinje za uporne uradnike.

Na neki aristokratski soreji je predložila grofica Desöfy, da vse navzoče aristokratkinje prinese podporo za uporne uradnike. Grofica je dala najprej sama in potem so jo posnemale vse druge. Lrtvovale so večinoma ves svoj nakit, ki se bo prodal in denar razdelil med uporne uradnike, ki nimajo plače.

Dijaške demonstracije na Ogrskem.

Kakih 200 vseučiliščnikov je sklenilo včeraj na budimpeštanskem vseučilišču odposlati papežu adresu, ki bi je podpisali baje vsi vseučiliščniki. Nato so se podali na tehniko, ki je pa bila zaprta, vsled česar so šli na dvorišče tehniko, kjer so peli ogrske narodne pesmi. Dekan tehniko je opominjal slušatelje, naj bodo mirni, da ne zapre vlada vseučilišča. Dijaki so nato odkorakali in se mirno razšli.

Odstop češkega ministra dr. Rande.

Brnske „Lidove noviny“ poročajo, da namerava dr. Randa odstopiti, ker nasprotujejo Staročehi volivni preosnovi. Pretekli četrtek sta se baje sprla Gautsch in Randa. Praški „Czas“ pa meni, da Gautsch ne bo dovolil dr. Randi odstopiti tolike časa, da bo mogoče vstopiti v ministrstvo dr. Pacaku. „N. Fr. Presse“ pa piše, da dr. Rande ne vežeje sklepi staročeske stranke, ker dr. Randa ne zastopa nikake stranke.

Rusija.

Generalni gubernator v Annerju je odpuštil upravni svet Usurske železnice, osem višjih uradnikov in dva inženirja, ker se se udeležili stavke železničarjev.

Gapon je došel baje včeraj iz Peterburga na Dunaj.

Policija je aretovala v Rigi voditelje tehničnega oddelka revolucionarnega komiteja. Našla je veliko tajno tiskarno, veliko množino tiskarskega materiala in več tisoč izvodov revolucionarnih oglasov, pozivov in spisov, ki so bili pripravljani za razpošiljanje po celem okraju.

Dva ruska polkovna poveljnika ustreljena.

V aršava. Poveljnika prvega in drugega infanterijskega polka v Wloclawsku sta bila od upornih vojakov pred fronte ustreljena.

Maroko.

„Times“ poročajo iz Tangerja o Rajzulu, da je opustošil in zažgal več evropskih naselbin v tangerski okolici, češ, da Evropci nimajo pravice do posestva zunaj mesta. Zažgal je tudi neko evropsko kavarno in špansko hišo. O maroški konferenci v Algecirasu poročajo, da so se zedinili glede bančnega vprašanja.

Japonska naročila v Rusiji.

Peterburg, 11. marca. Listi poročajo, da je japonska uprava pri tukajšnjemu zastopniku neke velike tovarne za platno v Jaroslavu naročila 20.000 komadev platna.

Novi japonski odposlanec v Peterburgu.

Peterburg, 10. marca. Danes je dospel semkaj novi japonski odposlanec Motono.

Ministrska kriza v Srbiji.

Srbski kralj Peter je poveril sestavo novega srbskega ministristva generalu Grujiću, predsedniku državnega sveta. Večina ministrov bivše Stojanovićeve vlade vstopi v Grujićevu ministristvo.

Iz Makedonije.

Carigrad, 11. marca. Porta je prejela vest, da se devet grških čet pripravlja, da vderejo v Makedonijo. Porta je na to opozorila grško vlado in najbrž se tozadevno obrne tudi na velevlasti.

Iz slovanskega sveta.

sl spominsko slavlje na Strossmayerja je obhajala 7. marca kraljeva srbska akademija prosvete in umetnosti v Belgradu. Navzoč je bil kralj sam, prestolonaslednik in vsa višja inteligenca.

sl Jugoslovanske čitalnice na Srbskem. Jugoslovanska čitalnica bodo v Belgradu svečano odprli prihodnjo nedeljo. D.ugo jugoslovanske čitalnico so osnovali v Paračinu na prizadevanje podpolkovnika Stefana N. Babiča, ki se je vdeležil Prešernove slavnosti v Ljubljani in se ob tej priliki še bolj vnel za jugoslovanstvo. Omenjeni podpolkovnik je navdušil za to čitalnico vse sloje in še zlasti častniški zbor, tako da je štela čitalnica že v prvem početku zelo veliko število članov. Paracinska čitalnica je pravzaprav prva jugoslovanska, ker se je pričela ta prej snovati kakor Belgradska. — Najbrž se ustanovi v kratkem času tudi v Požarevcu slična jugoslovanska čitalnica.

sl Nova „delitev“ Poljske. „Słowo Polskie“ priobčuje dopis iz krogov pariške diplomacije, ki trdi, da se pogajata ruska in nemška vlada o prodaji dela Ruske Poljske Nemčiji čez Vislo in Narvo. Pri sestanku Witteja z nemškim cesarjem je bila izprožena misel o prodaji. Pogajanja vodi zdaj berlinski bankir Mendelssohn, ki biva zato v Peterburgu. Zaradi teh pogajanj baje še niso razpisali volitev za duma na Ruskem Poljskem. Ker se boji ruska vlada slabega vtiska, ki bi ga naredila prodaja na inozemstvo in osobito na Slovane, poizkuša ruska vlada povzročiti nemire na Ruskem Poljskem, o katerih bi izjavila, da jih ne more sama zadušiti in da nastane mir le, ako se odstopijo nemirne pokrajine Nemčiji. Rusija bi dobila od Nemčije tako visoko odkupnino, da bi si finančno opomogla. List trdi, da je poročilo tako utemeljeno, da je vsako pojasnilo in oporekanje nepotrebno.

sl Nemški pesnik Srb. Nemški književni svet je obhajal te dni 70letnico nemškega pesnika Stevana Milova, ki je rojen Srb. Milov je psevdonim in njegovo pravo ime je Milenković Rojen je bil leta 1836 v Oršavi in služil potem v avstrijski armadi. Vpokojen je kot polkovnik in živi v Medlingu. Njegovo najboljšje literarno delo so „Nemške elegije“.

sl Zahteve bosenske hercegovske vseučiliške mladine. Preteklo soboto so priredili bosenskohercegovski vseučiliščniki shod zaradi političnega in gospodarskega položaja okupacijskih de-

žela. Na shodu so bili navzoči drž. poslanci pl. Vuković, Biankini, Perić in dr. Byk. Sklenili so zahtevati popolno avtonomijo političnih občin, svobodo tiska, besede in shodov. Uradniki se naj jemlje iz domačinov. Ustanovi se naj domača armada, ki naj vrši službo le v domovini. Uvede naj se prisilni šolski obisk in brezplačen pouk po šolah. Raznim vereizpovedanjem naj se dovoli avtonomija, ki odgovarja dubu in značaju njihove vere. Domačini naj določijo večje ustanove. Agrarno vprašanje naj se uredi na pravičen način, uvede naj se za okupirani deželi samostojno carinsko ozemlje, naselijo naj se opustošena polja, grade naj se ceste z ozirom na gospodarske koristi in ne iz strateških ozirov.

sl Šola za blagajnike kmečkih zadrug. Te dni je končan v Zagrebu tečaj za blagajnike kmečkih zadrug, ki ga je priredila poljedelska banka. Prisostvovalo je kurzu 6 dni 25 kmetov, ki so se vadili v upravljanju blagajne kmečkih zadrug po Reffisenovemu sistemu. S. roške za učenje plača banka, poučevali so njeni uradniki, potne stroške pa plačajo kmečke zadruge.

sl Tri nove hrvaške izvirne enodejanke so predstavljali v soboto na hrvaškem gledališču Ogrizovićev „Sujet“, Kelarić Kišurovo „Kčer“ in Dečakovega „Grbavca“.

sl Petindvajsetletnica smrti ruskega carja Aleksandra II. Danes je 25 let, kar je bil umorjen ruski car Aleksander II.

Stajerske novice.

š Regulacija Pesnice do vialdukta južne železnice se izvrši še te spomlad.

š Pogrešajo pesestnika Stefana Sorgerja iz Smaria

š V peči je izgorela v občini Vjelič pri Spielfeldu kmetica Golob. Pekla je ravno kruh. Deklo je poslala na polje. Ko se je dekla vrnila, ni mogla odpreti vrat. S pomočjo blapca jih je s silo odprla ter našla v peči ležati gospodinjjo, že vso sežgano. Najbrže se ji je zmešalo.

š Za Žičkarjev spomenik so darovali: p. n. gg. državni in dež. poslanci: Robič 20 K; dr. Ploj, dvorni svetnik 20 K; dr. Šusteršič, 20 K; dr. Žitnik 10 K; dr. Stojan 10 K; vitez Berks 10 K; Pogačnik 10 K; dr. Gregorčič 10 K; Suklje 10 K; Pfaifer 10 K; Pavše 10 K; Melhior Zerke, kaplan 8 K; Fr. Lom, župnik 2 K; Alojzij Kos, župnik 10 K; I. Sumer, kaplan 1 K; Ivan Rožman, uradni vodja Zadrugne zveze 5 K; M. Uličnik, župnik 4 K; Martin Kragl, duh. svetnik 4 K; Jur Vtičar, župnik 5 K; Janez Toman, župnik 5 K; Posojilnica v Vidmu 50 K

Književnost in umetnost.

* Podobar Fran Vodnik je izdelal za župno cerkev v Polnovem Gradcu umetniško dovršeno ograjo na koru, kakoršne ni videti daleč okrog v kaki drugi cerkvi. Delo krasi cerkev in hvali mojstra, ki si je z njim v svojem rojstnem kraju postavil spomenik ter dokazal, da se domače moči boljše in ceneje, nego tuje.

Kupujte narodni kolek!

Dnevne novice.

Napredek slovenskega časopisja. Čitatelji so gotovo že včeraj opazili, da so bile brzozavke in nekatere druge novice tiskane z novimi, jako ličnimi in finimi črkami. »Katoliška tiskarna« je nabavila namreč za »Slovenca« in nekatere druge liste dva stroja za stavljenje in vlivanje vrst, takozvana »Linotype« (izg. lajt tajp). Ta stroj, ki se je najprej razširil v Ameriki, je zdaj najboljši in najmodern. pripomoček za nagel in ličen tisk časopisov. S tem je storila »Katoliška Tiskarna« velik korak naprej, in »Slovenec« si šteje v čast, da je prvi slovenski list v Evropi ki se stavi in vlija na »Linotype«. Kmalu bo ves list — razen inseratov — stavljen na stroju ter bo s tem pridobil elegantno zunanjo obliko s krasnimi, vedno novimi črkami. Sliki in popis te vevlačne tehnične iznajdbe priobčimo v eni prihodnjih številok. Upamo, da bodo cenjeni naročniki vzeli ta naš napredek z veseljem na znanje, kajti, kakor razvidijo iz teh vrst, se delo samo hvali in priporoča, mi se pa ne strašimo žrtev, da ne bi »Slovenca« povzdignili v vsakem oziru na tisto višino, na kateri mora stati moderno vseslovensko glasilo.

Predsednik celovškega deželnega sodišča postane najbrže sekondni svetnik v justičnem ministrstvu dr. Alfred vitez Schmid pl. Sachsenstamm m. Sekondni svetnik Schmid je sin leta 1901 umrlega predsednika višjega dež. sodišča v Gradcu, ki je vodil posle predsednika graškega nadsodišča od jan. 1896 do majnika 1898.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela dne 7. marca 1906 svojo 169. vodstveno sejo v družbinih prostorih „Narednega doma“. Začetek ob 3. uri popoldne. Prvomestnik Tomo Zupan otvori sejo ob 3. uri ter poroča, da je izstopila iz družbine službe ena učna moč, kar se je vzelo na znanje. Šolskim vodstvom na Ojstrici pri Spodnjem Dravogradu in pri sv. Ani na Krembergu se je sklenilo poslati večjo zbirko učnih in zabavnih knjižic. Objednem se je sklenilo, da se preskrbi na pripravnem papirju narodni kolek, ki bo tudi klejen vstrajneje. Tem potem se vstreže raznim pritožbam in željam. Potem, ko so se rešile nekatere personalne zadeve in se je poročalo posebno še o koroških in tržaških razmerah, je zaključil prvomestnik ob 6. uri pop. sejo.

Vojaška vest. Za poveljnika 53. infanterijske brigade je imenovan polkovnik generalnega štabnega zbora Emil Colerus pl. Geldern. — Vpokojen je na lastno prošnjo fml. Franc Bihar. — Umrli je na Dunaju fml. Jožef Dittlich, star 76 let.

Promocija. V četrtek, 15. t. m., bo na dunajskem vseučilišču doktorjem bogoslovja promoviran č. g. Josip Demšar, profesor in prefekt v zavodu sv. Stanislava v Sentvidu nad Ljubljano. Iskreno čestitamo!

Deželna bolnišnica je že več mesecev tako prenapolnjena, da ni več postelj za došle bolnike. To velja zlasti za kirurški oddelek, kjer morajo bolniki, ki se hočejo pustiti operirati, zaradi prenapoljenosti čakati na operacije dalj časa. Opezarjajo se torej sorodniki bolnikov in županstva, da pošljejo v bolnišnico le take bolnike, ki so operacije res nujne potrebni, nenujni slučajji se morajo odklanjati. — Vodstvo bolnišnice v Ljubljani, 13. marca 1906. Dr. vitez Bleiweis Trsteniški.

Učiteljske vesti. Gosp. Stan Legat je imenovan za učitelja v Spodnji Logatec, gđ. Marija pl. Kleinmayr pride za učiteljico v Horjul, g. Edmund Lachainer je reaktiviran in pride za učitelja v Senožeče.

Slovinci na Dunaju. Slovensko društvo „S trža“ na Dunaju je premenila stari lokal z novim v VI. Linienstrasse 28 Petermannsgasthaus.

Promoviran bo dne 16. t. m. na dunajskem vseučilišču gosp. Karol Capuder za doktorja medroslovja.

Vendar enkrat! Deželna blagajna je izplačala prve dni tega meseca nekaterim učiteljem dovoljene draginjsko deklado, o ostalih pa se vrše še „poizvedbe“ glede njih družinskih razmer.

— **Potres** so čutili včeraj ob 6. uri 26 min. dep. tudi v Novem mestu

— **Novo zdravilišče v Istri** z velikim kopališčem namerava napraviti neka akcijska družba nasproti Kopru.

— **Odvetniški izpit** je položil na tržaškem visem deželnem sodišču gospod dr. Konrad Vodušek, sedaj koncipijent v pisarni g. dr. Pretnerja.

— **Razpisane so učiteljske službe:** na trirazrednici v Domžalah je razpisano eno mesto; prednost imajo moški učitelji; — na četvorazrednici v Cirknici istotako išče ena učiteljska moška moč; — na šesterazrednici v Teplicah (šolski okraj Litija) je razpisano eno mesto; — na peterazrednici v Postojni je izpraznjeno eno mesto; prednost imajo ženski prosilci.

— **Ustanova.** C. kr. deželna vlada razpisuje za leto 1905 Friderika Weintenhillerja deklški ustanovo v znesku letnih 112 K. Ustanova je namenjena gospem, ki so se poročile leta 1905, so dobro vzgojene in hčere revnih staršev.

— **»Vodilo«** za družbe, ki je pošle, bo kmalu nastopeno v novi izdaji.

— **Metulji** so tudi v Lešah že delavni. Kmetje na že pridno sejejo.

— **Na Krimu** napravijo za planince malo kočjo z malo shrambo, a brez sob za prenočišče

— **Obesil** se je dne 9. marca v Starem trgu pri Ložu 30 let stari Francšek Mulec iz Oteka. Vzrok: nezdravljiva ne-gujusna bolezen, katero si je nakopal z raz-

uzdanim življenjem. Zadnji čas ga je redila občina v občinski hiši, in tu je skončal svoje žalostno življenje. Je pač res: kakršno življenje, taka smrt.

— **O umrlem g. Antonu Copu** se nam poroča: Rojen je bil dne 16. jan. 1876 na Rodinab od jake čislane, krščanske družine. Leta 1900 je bil posvečen in je pričel svoje duhovniško delovanje v Predvoru, kjer je bil po smrti g. župnika Debelaka tudi župnijski upravitelj. Od tod se je preselil v Bahinjsko Bistrico in nazadnje je kaplanoval poldrugo leto v Kranj. Gori. S prvim aprilom 1905 je zaradi bolezni na pljučih moral stopiti v začasni pokoj. Preselil se je na Rodine v svojo rojstno hišo k materi. Meseca maja in junija lanskega leta je bival v lki, želeč si v južnem morskem podnebnju zopet pridobiti in utrditi svoje zdravje. Ne veliko boljši se je vrnil nazaj na Rodine. Sele zadnji teden se mu je bolezen zdatno poslabšala, včeraj zjutraj je prejel svete zakramente za umirajoče; opoldne je vstal in je popoldne še pisal pri mizi, proti večeru pa so mu pričele pojemati moči, ter je pri polni zavednosti včeraj zjutraj zaspal v Gospodu. Pokojnik je bil blagega in mirnega značaja, žal, da ga je tako mladega že pobrala smrt. Naj mu sveti rajska luč!

— **Osebnosti.** Živinozdravnik g. Ivan Rajar v Litiji se bo udeleževal tri tedne bakteriološkega kurza za uradne živinozdravnike na Dunaju, Nadomeščal ga bo med tem časom g. dr. Karol Wisinger.

— **Izseljevanje.** Iz Trsta se je peljalo na parniku „Georgia“ 1050 izseljencev v Zedinjene države. Vožnje se je udeležil tudi prvič komisar za izseljence Omero Cosulich.

— **Nesreča na železnici.** Pri Doljem v Slavoniji na progi dravske doline je skočil s tira tovorni vlak, en sprevednik je bil ubit, strojevodja je bil težko, kurjač pa lahko ranjen.

— **Umrli** je pri sv. Ivanu pri Trstu veleposestnik in bivši tržaški mestni odbornik g. Ivan Marija Vatovec.

— **Kralj rumunski** pride 17. t. m. v Opatije.

— **Ameriške novice.** Julij Cukarovac, ki je tožil neko društvo vsled poškodb, ki jih je zadel, ko je bil tam vposlan, je dobil potom sodnije 2.150 dolarjev odškodnine. — V Hllegheny je umrl Nikolaj Simič, doma iz Vukovca pri Vinici. Zapušča ženo in dvoje nederaslih otrok. — V Federalu je umrl Franc Majdič, doma iz moravške župnije in star 60 let. — V Chisholmu je umrl Franc Petre. Zapušča ženo. — V Barbetenu je umrl Ivan Rajgelj, doma iz Spodnje Zadobrove pri Ljubljani, v 64 letu svoje dobe. — V Brownsville je uničil požar hišo, kjer so stanovali slev. premo-garji. Ob enem jim je zgorelo tudi mnogo denarja

— **Iz Suhora** se poroča: Tukajšnji c. kr. stražmojster g. Alojzij Burja je na lastno prošnjo prestavljen na novo postajo v Domžale pri Kamniku. Mož je bil jako vesten in natančen v svoji službi, sicer pa blagega in plemenitega značaja, ki ni nikdar zatajil svojega verskega prepričanja. Zato je vžival povsod veliko spoštovanje. Čestitamo Domžalcem na taki osebi!

— **Pobegnila** je dne 8. t. m. tukajšnja bivša babica Ana Krašovec s svojim ljubimcem Jožefom Marnom neznanekam. Govori se, da sta baje šla v Sevnico na Stajersko, kjer bosta imela trgovino z mešanim blagom. Torej pozor! Žena zapušča doma moža, pet otrok in svojo mater.

— **V župniji Suhor** je dne 8. t. m. odprl novo trgovino s specerijskim blagom g. Jakob Petrovič, trgovec iz Trebnja.

— **Samoraz.** 29 letna Ana Andoljšek, stanujoča v Trstu, je včeraj popoldne ob 3. uri pila karbolno kislino. Nesrečnica je zapustila moža in tri otroke.

— **Važno za krajne šolske svete.** Neka trdka je težila neki krajni šolski svet za plačilo 221 K. Najvišji sod. dver pa je tožbo zavrnil z razsodbo, da krajni šolski svet nima značaja nuriščične osebe ter vsled tega je more težititi niti tožen biti.

— **V Tržiču** je umrla v nedeljo velespoštovana Barbara Ahačič, tovarnarica in posestnica ter mati uglednih rodoljubov Franca in Nikota Ahačič. Pokojna gospa je bila skozi vsa leta iskrena narodnakijska, jako plemenitega srca tako, da jo bade težko pogrešali reveži. Pogreb je bil danes. Naj počiva v miru! Cenjeni rodbini Ahačič naše iskreno sočutje in sožalje.

— **Na Jezeru** je umrl veleposestnik Janez Zico.

— **„Naša Zveza“.** Uradniško društvo „Naša Zveza“ bo stopilo v smislu svojih pravil pri volitvah v vse zastope v volilni boj in postavilo svoje kandidat. Mi soglašamo popolnoma s to

namero, ker ravno uradniki, zlasti nižji, so tisti stan, katerega so gotovi megotci hoteli povsod terorizirati ali pa naravnost prezirati!

— **Umrli** je v Kamniku Michael Sinkovec, meščan in starosta mestnih odbornikov, oče škofjeloškega mestnega župnika č. g. Avgušlina Sinkovca. Rajnik je bil značajan mož poštenjak, ki je vselej brez strahu in ozirov povedal in branil svoje katoliško prepričanje. Naj počiva v miru!

— **Telefon v Istri.** Predsednik trgovske zbornice v Rovinju je dobil zagotovilo, da če ne letos, pa drugo leto gotovo dobi Istra telefonsko zvezo.

— **Garancijski fond dežele Kranjske** za dolensko železnico je zdaj pokrit. Premet se sicer množi, a še ne v takem razmerju, da bi uprava bila v stanu upeljati nov „osebni“ vlak. Mešanec pa je v istia malo boljši kot kamniški „kofmaln“.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Danes točno ob pol 8 uri zvečer v „Slov. kršč. soc. zvezi“ javno predavanje g. dr. Evgena Lampeta.

lj **Občinske volitve v Ljubljani** napravljajo izvestni gospodi zopet nekoliko strahu. Po Ljubljani že hrope debelušasti agentek Pavšek in pobira pri ženskah pooblastila. Opezarjamo volivke naj temu možu pokažejo vrata in naj mu namestu da bi dajale pooblastila, raje svetujejo, naj se gre pravočasno pozdravit, ker obč. volitve lahko prinese marsikomu veliko prehlajenje. Nezadovoljnost z izvestnimi razmerami narašča in ženske naj pazijo, da še ne oddajo svojih pooblastil.

lj **Nad paznikom se je maščeval.** Sele 16letni korigend tuk prisine delavnice Karol Parzer iz Stau daba na Gor Avstrijskem doma, je bil jezen na paznika Ivana Ažmana. Ko je ta v soboto dne 10. svečana t. l. po dovršenem delu od prisiljenec pobiral nože, je Parzer svojega skril, tovariš Karol Maringer je pa videl, kako ga je v nedeljo brusil. V ponedeljek se je obdolženec nalašč tako vedel, da ga je moral Ažman disciplinirati. Nate ga je pa obdolženec s skritim nožem dregnil v vrat, drugega paznika Fr. Vidmarja je pa le neznatno poškodoval, ker ga je ta za roko vjel in mu nož iztrgal. Sodišče mu je za kazen odredilo 15 mesecev težke ječe.

lj **21 aretovancev.** Mestna policija je aretovala v zadnjih 24 urah 21 različnih eksemplarov. 5 jih je bilo aretovanih zaradi tatvine, 3 zaradi goljufije, 1 zaradi hudodelstva po § 129 k. z., 1 zaradi težke telesne poškodbe, 2 zaradi prepovedanega povratka, 2 brez sredstev in 7 zaradi izgreda in razgrajanja. — Zadnji so delali včeraj „plav mentag“ in preročili razne izgrede. Tako je nekdo v Florijanskih ulicah prišel v neko privatno stanoovanje in pričel tam razbijati tako, da je morala priti policija. — V neki gostilni na Rimski cesti sta dva mizarja in dva delavca tako razgrajali, premetavali stole in poškodovali plinovo svetilko. Priti je morala zopet policija. — Na svetega Jakoba trgu, si je neki mizarjski pomočnik delal kratak čas s tem, da je hodil iz kavarne v gostilno in iz gostilne zopet v kavarno in vriskal. Konečno je razbil v gostilni tudi nekaj šip. — Na zaloški cesti je pa hotel delavec Leopold Jerančič iz Sela obiskati svojo ženo, katera ga je bila zapustila. Ker mu je pa ta zaklenila vrata, je to Jerančiča tako je zilo, da je pričel razbijati po vratih in psovati tudi druge stranke, in ker temu ni bilo konca je morala priti na pomoč zopet policija, ki je hudega moža vtaknila pod ključ Vseh sedem razgrajacev in izgrednikov je dobilo na magistratu za njih dobre čine „1320 ur“.

lj **Ljubljani** je zadnja dva dneva narasla za 50 cm nad normalom.

lj **Kozarce jemal** je Andrej Meditz iz Siske iz zaprtega skladišča trgovca Avgušlina Agnola in jih potem razpečeval za kazen je dobil 2 meseca težke ječe.

lj **Grom in blisk** smo imeli sinoči ob polu najdajstih. Na planinah je padlo nekaj novega snega.

lj **V poslopji nove brambovske vojašnice** bodo jeseni nastanjeni: 1 bataljon, stab, kader, brambovske sodišče in palkovna pisarna. Glede slovenskega napisa na pročelji be treba odločno poskrbeti, da pride gori.

lj **Obravna v zadevi Proseno župan Hribar** se bo vršila dne 15. t. m. ob 4 uri popoldne pred tukajšnjim okrajnim sodiščem.

lj **Tatvine.** Delavki v tobačni tovarni Jerini Grabčevi je bila danes zjutraj ukradeni iz ročne torbice, katera je bila položila v klopi poleg sebe 200 K. obstoječih iz desetakov. — Nekemu plačilnemu natakaru je bila ukradena iz gostilniške sobe kaset, v kateri je imel do 70 kron denarja. Osumljenke je dala policija pod ključ.

— Nekemu urarju sta bila ukradeni iz žepa v neki kavarni dva bankovca po 20 kron. Policija je zaprla dve slaboglasni ženski, ki sta se sukali okrog urarja.

lj **Panorama-Kosmorama.** Zanimivo serijo prikrajinskih slik onih krajev, po katerih izteza grabežljivo roko naš laški sosed, vidmo t. k. teden v panorami kosmorami pod „Narodno kavarno“. — V vsej prirodni krasoti se nam kažejo razni kraji Primorske, na čelu jim znamenito trgovske in pristaniško mesto Trst, za katerega se prej ali slej vrame krvavi ples. — Mnogim izmed nas je Trst znan, komur ni, naj si ga ogleda v panorami, njegovo krasno lego z divno okolico, zlasti grad nesrečnega cesarja Maksimilijana: Miramare in posamezne dele notranjsčine. — V okolici Trsta je zanimivo mersko kopališče Grado, v mestu samem med drugimi velikanska Lloydova poslopja, palača Generali in t. d. Nadalje vidimo Gorico ter star davni Oglej (Akvilejo), zgodovinsko znani sedež oglejskih patrijarhov, zgodovinski grad Divin zidan na strmi skali tik morja. — Polni prirodne lepote so kraji: Kancijan pri Divači, soteska Podmolec, Sveta Lucija s slapom Sače, Manhard in Predel ob ital. - koroški meji, Tolmin in t. d. Vredno je, da spoznamo poleg tujih krajev v prvi vrsti nam bližnje, a to nam je mogoče baš v tej panorami.

lj **Umrli** so: Jesip Strehma yr črevljar, 68 let, Dunajska cesta 7; Lorenzo Černe, tesar, 80 let, Kladezne ulice 6; Josip Sešek, vžitniški paznik, 59 let, Na milki 3; Martin Bostole, delavec, 79 let, Radečkega cesta 11; Rudolf Sterniša, delavčev sin, 15 dni; Marija Podreberšek, nadstražnika žena, 32 let, sv. Petra nasip 67; Janez Završak, kajžarjev sin, 2 leti; Janez Kovač, dninar, 73 let; Janez Novak, dninar, 55 let; Katarina Zupan, strežnica, 65 let; Karolina Klančar, delavčeva žena, 49 let.

lj **Zadeva o tržnici.** Budimpešta šteje v vsakem večjem okraju po jedno obširno tržnico. Skup jih ima pet, katerih dohodki znašajo na leto čez 1 milijon kron, stroški pa blizu 800 000 kron. Njih uprava je seveda pod posebnimi nadzorniki in potrebnimi nižjimi sposobnimi organi, ki stvar temeljito razumejo.

lj **Delavci skozi Ljubljano.** Začni teden je šel blizu 300 kranjskih in goriških delavcev (Furlanov) in zidarjev na Nemško, Solnograško in Čško na d. l. v Ljubljano jih še ni dozdale niti 20. Boljši zaslužek žene ljudi v tuje kraje.

Razne stvari.

Najnovejše.

Košut je zopet obolen na protinu in mora ostati v postelji.

Za saškega škofa je imenovan prelat prof. dr. Schäfer v Strassburgu.

Ponesrečeni parnik. Parnik »Württemberg« se je v snežnem viharju pri Islandiji potopil. Vsa posadka, 35 mož, je utonila.

Krvava boj med delavci brez dela in policijo je bil v Fragi na Španskem. Pet policajev je bilo zabodenih in so na mestu mrtvi ostali. 27 drugih oseb je bilo ranjenih. Vojaštvo je naposled interveniralo in napravilo red.

Nesreča na železnici. Osebn vlak železniške črte Baltimore Ohio je trčil na postaji Godsend s tovornim vlakom. Deset oseb je ubitih, 15 ranjenih, med temi nekaj smrtno.

Italijanski vohuni. V Toulonu so aretirali štiri Italijane, katere sumijo, da so italijanski vohuni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. marca. Seja državnega zbora se je pričela danes točno ob 11. uri 10 minut dopoldne. Začetkom seje se je predsednik Vetter s toplimi besedami spominjal grozne nesreče na Francoskem, pri kateri je izgubilo življenje na stotine delavcev in vsled katerih je izročeno bedi na tisoče ljudi. Prosil je zbornico dovoljenja, da naprosi ministerskega predsednika, naj potem zunanjskega ministra izreče Francoski srčno sočutje avstrijskega drž. zbora. Poslanci so stoji poslušali ta govor, kateremu je sledilo splošno odobranje. Nato je zbornica nadaljevala debato o volini reformi. Najprej je govoril poslanec Lemisch, ki je zatrjeval, da je volilna predloga za Nemce neugodna, češ, da bi Nemci morali imeti dve tretjini mandatov. Napadal je socialne demokrate, ki pravijo, da so svobodoljubna stranka, a kaka je ta svoboda, čuti marsikdo, kdor se udeleži njih shodov. Govorili so še Benatti, Pergelt, Menger.

Dunaj, 13. marca. Posl. Lemisch je v svojem govoru povdarjal, da se govori, da je volilna reforma izvršena na korist Nemcev, a vlada marsikaterega nasveta, katerega so ji dali Nemci ni sprejela. Vlada je postopala izključno le z avstrijskega stališča in gnala bi Avstrijo v samomor, ako bi predložila drugo vo-

livno reformo. Volivna reforma je na Koroškem na škodo Nemcem, ker dosedaj so imeli ondi vseh 10 mandatov, sedaj bo pa en mandat slovenski, enega pa dobé krščanski socialisti. V raznih volivnih okrajih bo boj. Večina Slovencev je tako prijazna Nemcem, da se jih ne bo moglo prisiliti voliti slovenskega poslanca. Mi nočemo nobenemu jemati narodnosti, hočemo pa, da Slovenci hodijo v nemške šole, da z nemško kulturo lažje pridejo naprej. (Fressl: To je vendar germanizacija.) Lemisch: To hočejo Slovenci sami.

Trst, 13. marca. V četrtem razredu je pri občinskih volitvah včeraj glasovalo 1145 volivcev, za 237 manj, nego 1. 1903 ta dan. Volitev se v četrtem razredu danes nadaljuje.

Pariz, 13. marca. Notranji minister je odpotoval, da zastopa vlado pri jutrišnjem pogrebu žrtev courrierskega rudnika. Pogreb se bode slovesno vršil jutri dopoldne. Slovesno blagoslovljenje izvrši škof. Pri pogrebu bodo dovoljeni le trije govori. Govorili bodo zastopnik vlade, zastopnik rudnika in zastopnik delavstva. Perfekt je zahteval vojaških čet, ki pridejo tja jutri zjutraj. Dosedanji poizkusi prezračanja so bili brezuspešni. Pred rudnikom se še vedno vrše srce pretresujoči prizori. Nemški cesar je poslal na lice mesta oddelek vestfalskih delavcev, katerim se je z izbornimi rešilnimi aparati posrečilo priti 500 metrov globoko, kjer so trupla konj polili z apnom in spravili na dan nekaj gnilih trupel ponesrečenih rudarjev. Predsednik francoske republike je dobil sožalne izjave od ruskega carja in carice, od kralja Alfonza, švedskega kralja in raznih diplomatskih zastopnikov.

Pariz, 13. marca. Novo francosko ministerstvo je sestavljeno. Sarrien ima predsedstvo in pravosodje, Clemenceu notranje zadeve, Poincarre finance, Etienne vojno ministerstvo, Thomson mornarico, socialist Briand naučno ministerstvo, Ruau poljedelsko ministerstvo, Burgeois zunanje zadeve, Barthou ministerstvo za trgovinske stvari. Sarrien je star 66 let in napreden radikalec. Novo ministerstvo je imelo v zadevi cerkvenega inventiranja in separacijskega zakona konferenco in doseglo med seboj soglasje. Posvetovanje o prostosti sindikatov se vrši danes.

Pariz, 13. marca. Vojaško posredovanje pri cerkveni inventuri je doslej veljalo dva milijona frankov.

Pariz, 13. marca. Listi izrekajo odkrito pohvalo reševalnemu delu vestfalskih delavcev.

Pariz, 13. marca. Koncil francoskih škofov bo še-le po novih volitvah v francosko zbornico.

Moskva, 13. marca. Od 176 industrijskih podjetij v Moskvi je delavstvo v 38 podjetjih odklonilo udeležitev pri volitvah.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dn	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
12	9 zveč.	717.6	7.2	sr. szah.	dež	
13	1. zjutr.	724.9	2.1	sr. jug	obl.	26.6
	2. pop.	731.5	4.7	sr. ljzah.	del. jasno	

Srednja večeršana temp 8.3° norm 3.0°
Sinoči grom in blisk ob močnem sev. zahodu.

Lepo stanovanje

s tremi sobami, kuhinjo, kletjo tik župne cerkve, najpripravnije za kakega upokojenca, se odda s 15. marcem v najem.

Več pové lastnica pismeno ali ustmeno Katarina Hafner, Škofja Loka 91. 519 3 2

Borzna poročila.

Ljubljanska 'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 10. marca 1906.

Založbeni papirji	Denar	Blago
4% majeva renta	99.0	100.00
4% srebrna renta	99.70	99.90
4% avstrijska krona renta	99.90	100.10
4% zlata renta	117.95	118.15
4% ogrska krona	95.05	95.25
4% zlata	113.05	113.25
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.00
4% posojila mesta Spljet	100.65	101.65
4% Zader	100.00	101.00
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100.30	101.30
4% češka dež. banka k. o.	100.00	100.20
4% ž. o.	100.15	100.25
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100.35	101.35
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106.25	107.20
4% zast. pisma Innerst. hr.	100.50	101.50
4% ogr. cen. dež. hr.	100.00	100.10
4% hip. banke	100.00	100.50
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99.50	100.50
4% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. Trst-Poreč lok.	99.90	
4% prior. dol. žel.	99.50	100.00
3% juž. žel. kup. 1/1, 1/2	316.00	318.00
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.30	101.20

Srečke	Denar	Blago
Srečke od 1. 1860 1/2	195.25	197.25
" " 1864	287.25	289.25
" " tizske	188.35	190.35
" " zem. kreditne I. emisije	290.00	300.00
" " II.	291.25	301.25
" " ogr. hip. banke	269.00	276.00
" " srbske á frs. 100	100.00	107.50
" " turške	150.85	151.85
Basilika srečke	23.80	25.80
Kreditne	472.00	482.00
Inomoške	78.00	84.00
Krakovske	91.00	99.00
Ljubljanske	59.00	65.00
Avstr. rud. križa	50.75	52.75
Ogr.	31.50	33.50
Rudolfove	56.00	60.50
Salcburške	71.00	77.00
Dunajske kom.	527.00	537.00

Delnice	Denar	Blago
Južne železnice	124.50	125.50
Državne železnice	673.50	674.50
Avstr. ogrske bančne delnice	1635.00	1642.70
Avstr. kreditne banke	671.00	672.00
Ogrske	792.00	793.00
Zivnostenske	24.50	24.60
Premogokop v Mostu (Brux)	658.00	662.00
Alpinske montan	543.00	544.00
Praške žel. ind. družbe	2663.00	2673.00
Rima-Murányi	538.75	539.75
Trbovljske premog. družbe	272.00	275.00
Avstr. orožne tovr. družbe	565.50	569.00
Češke sladkorne družbe	155.00	157.00

Valute	Denar	Blago
C. kr. cekin	11.34	11.37
20 franki	19.13	19.15
20 marke	28.49	28.57
Severceigns	23.96	24.04
Marke	117.426	117.625
Laški bankovci	95.65	95.85
Rublji	250.75	251.50
Dolarji	4.84	5.00

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je umrl predragi, nepozabni soprog, oziroma oče, brat in stric, gospod

Matavž Dobida

posestnik in gostilničar

danes v ponedeljek, 12. t. m., ob 9. uri po kratki, mučni bolezni, previden s svetotajstvi.

Pogreb dragega pokojnika bode v sredo, dne 14. marca ob 9. uri zjutraj k farni cerkvi v Lescah.

556 **Žalujoci ostali.**

Mesto vsacega posebnega obvestila.

Tomaž Potočnik, župnik na Breznici, naznanja tužnim srcem v svojem imenu in v imenu matere, bratov in sestrah pokojnikov prežalostno vest, da je velečastiti brezniški rojak, gospod

ANTON ČOP

začasno vpokojeni kapelan

po dolgi bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 30. letu svoje starosti, danes ob 6. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v sredo dne 14. marcija ob pol 10. uri dopoldne na Rodinah pri Breznici.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v podružni cerkvi sv. Klemena na Rodinah.

Predragi rajnega priporočam najskrenejše v molitev in blag spomin.

Breznica, dne 12. marca 1906. 555

Anton Žnideršič, župnik v Št. Jerneju na Kranjskem, spričuje, da je slabo- in malokrvnim z najboljšim uspehom pri- 2371 poročal II 4

železnato vino

G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

Polliterska steklenica velja 2 K in se vnanja naročila točno izvršujejo.

Podjetniki!

V Št. Lambertu, p. in železniška postaja Sava ob juž. žel., se namerava zgraditi vodovod. Proračun: 31.000 K.

Podjetniki, ki bi hoteli prevzeti instalacijo vodovoda, se vabijo v sredo dne 21. marcija t. l. ob 10. dop. na lice mesta.

520 3-2 **Jakob Vozel**, predsednik gradbenega odbora.

Na javni dražbi se bo 14. marca ob 9. uri dopoldne v Zagradcu, županstvo Slivnica pri Grosupljem prodajalo

posestvo

Jožefa Seidla obstoječe iz hiše, njiv travnikov in gozda. — Dražbeni pogoji se izvedo pri dražbi. 513 4-3

Katoliška Tiskarna priporočila razpisovalca vizitnice

PETER MATELIČ podjetnik za snaženje stanovanj in oken (Snaženje in izprašenje z Vacuum-Cleaner strojem)

Ljubljana, Francovo nabrežje 7 in Škofje ulice 14

naznanja, da je po c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani imenovan za upravitelja tvrdke

Alojz Kališ, zavod za lepljenje lepakov v Ljubljani.

Lepake sprejema na Francovem nabrežju 7 ali pa v Škofjih ulicah št. 14, pošlje pa tudi ponje, če se ga preje obvesti.

534 2 **Telefon št. 155.**

Prva ljubljanska veležgalnica za kavo z električnim obratom.

Vsled direktnega uvoza kakor tudi zaradi velike razpečave lahko dobavljam povsod za izvrstno priznane, s strojem in racionalno žgane kavo, ki je vsak dan sveža, torej zelo aromatična, naj-finejše kakovosti in najbolj poceni.

POZOR

veleocenjene gospodinje!

Prodajam pa posamezne vrste kakor tudi najbolj preizkušene zmesi. Prednosti s strojem žgane kave pred navadnim praženjem so splošno priznane; o tem se lahko vsakdo prepriča z malo poskušnjo.

Z odličnim spoštovanjem 1194 69

KAREL PLANINŠEK

na Dunajski cesti. (Postajališč električne cestne železnice.)

2291 86 „Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—. Zamenjava in ekskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. 233 Ekompt in inkasso monta 233

Rezervni zaklad K 200.000.—. Daje predkupne na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubi. 235 Borzna naročila. 235

Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga. Promet s čekli in nakaznicami.